

# KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU



INDUSTRISKE SVOJINE

Klasa 40 (3).

Izdan 1 decembra 1934.

## PATENTNI SPIS BR. 11258

Andersen Gustav, inženjer, Kopenhagen, Danska.

Postupak za izradu metala i legura siromašnih ugljenikom.

Prijava od 26 decembra 1933.

Važi od 1 maja 1934.

Traženo pravo prvenstva od 31 decembra 1932. (Norveška).

Izrada metala i legura siromašnih ugljenikom, na primer kroma i mangana siromašnog ugljenikom, kao i njihovih legura, naročito hromnog, odn. mangan-gvozdenog če lika, u vezi je sa velikim teškoćama usled znatnog afiniteta metala prema ugljeniku.

Obično se stoga izrađuje na pr. nerđajući čelik preko visokoprocentnog siromašnog ugljenikom ferohroma, koji se dodaje jednoj gotovoj rastopini čelika.

Taj indirektni način izrade naravno da je prilično skup usled izrade ferohroma, kao i usled gubitaka, koji nastaju zbog pretapanja, te su zbog toga vršeni mnogi pokušaji sa takozvanim direktnim postupkom, pri kom se metal i legure direktno obara na glavni metal.

Prema tome postupku, uobičjuje se u opeke fino mlevena hromna ruda sa ferosilicijumom ili nekim drugim redupcionim sredstvom, koje sadrži silicijum, a zatim se te opeke dodaju jednoj pregrejanoj rastopini gvožđa. Metal legure taloži se tada na tečnu metalnu rastopinu, čime se izrađuje direktnim putem jedna legura željene sadržine na pr. nerđajući čelik.

Ali čak i pri tom postupku, pri kom se ne upotrebljuje redupciono sredstvo koje sadrži ugljenik i pri kom se izbegava upotreba elektroda u direktnom dodiru sa tečnim metalom za vreme redupcionog procesa, pokazalo se, da se dobija jedan proizvod sa promenljivom i suviše visokom sadržinom ugljenika. Primaljeni ugljenik potiče iz sirovine, rude, ferosilicijuma i sredstva za tečenje. Analize ruda koje su za to upotrebljane pokazale su da iste sadrže 0.04—0.10% i još više ugljenika. Isto je slučaj i kod fero-

silicijuma i kod krečnjaka, koji su za to bili upotrebljeni. Ugljenik potiče verovatno od mehanički umešanih nečistoća za vreme transporta, ležanja na otvorenim skladištima, od biljnih vlakana, lišća, zemlje i t. d.

Pošto se može računati na iskoriscenje metala od najviše 60—70%, a najveći deo ugljenika kako iz rude i redupcionog sredstva, tako i iz sredstva za tečenje biva rastvaran od tečnog metala, jasno je da krajnji proizvod može da ima u себи i suviše visoku a i promenljivu sadržinu ugljenika.

Ovo se može izbegnuti primenom sledećeg postupka, koji predstavlja pronašetak prijavioca.

Punjene rude, ferosilicijuma i krečnjaka u proračunatoj količini u odnosu na rudu i redupciono sredstvo, podvrgava se jakom žarenju, odn. jednoj predredukciji na 1000—1100° C na jednom oksidušćem plamenu, usled čega ugljenik, koji se nalazi u punjenju izgori, a krečnjak prelazi u pečeni kreč.

Materijal se usitni u komade pogodne veličini (od veličine orha do veličine grisa još manje), dobro se izmeša i sipa se na jednu neprekidno okrećući se, zagrevanu putanju, gde se susreće sa gasovima izgaranja jednog toplog jako oksidušćeg plamena, n. pr. u jednoj peći prema patentu br. 11257.

Posle te obrade sipa se zažarena masa u zatvorene gvozdene rezervoare, gde se hlađi i čuva.

Ako se ogrevni gasovi zbog iskoricanja topote vraćaju natrag, mora se odlažeći gas očistiti od ugljenog dioksida n. pr. provođenjem kroz jedan filter od kalijevog hidrata ili sličnog. To prečišćavanje pomoću koga se odstranjuje i sumpor, potrebno je za

postizanje dobrih rezultata, a dalje je od najveće važnosti upotreba jako oksidišćeg plamena.

Tako predobrađeni, oslobođeni od ugljenika materijal može se sipati u jednu već obrađenu metalnu rastopinu koja ima visoku temperaturu, n. pr. u gvozdenu rastopinu sa niskom sadržinom ugljenika. Proračunata količina žarenog materijala dodaje se rastopini direktno iz zatvorenih rezervoara, u kojima se čuva, posle čega redukcija uspeva bez teškoća, tako da se stvara direktnim putem jedna legura željenog sastava siromašna ugljenikom.

Dosada upotrebljavano uobičavanje u opeke materijala za punjenje, nepotrebno je.

### **Patentni zahtevi:**

1.) Postupak za izradu siromašnih ugljenikom metalâ i legura, n.pr. hroma, manganâ, hrom-odnosno mangan-gvožđa i -- če-

lika, pomoću direktnе redukcije rude sa ferosilicijumom ili nekim drugim redukcionim sredstvom, koje sadrži silicijum na jednoj siromašnoj ugljenikom pregrejanoj metalnoj rastopini, naznačen time, što se upotrebljuje punjenje, koje se sastoji od rude, krečnjaka i redukcionog sredstva, koje sadrži silicijum, koje je zagrevanjem na 1000—11000° C žarenog, odn. predredukovano, tako da sav ugljenik izgori, a da krečnjak pređe u pečeni kreč.

2.) Postupak prema zahtevu 1, naznačen  
time, što se žarení materijal za punjenje praz-  
ni iz peći direktno u zatvorene rezervoare,  
u kojima se hlađi i čuva, da se ne uprlia.

3.) Postupak prema zahtevu 1, naznačena time, što se punjenje, usitnjeno na pogodnu veličinu i pomešano nanosi u jednom relativno tankom sloju na jednu besprekidno okrećuću se ogrevnu putanju, na kojoj biva nošeno u protivstruji prema jako oksidišućem plamenu.